

Силабус курсу

Економічні основи соціального забезпечення

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 23 Соціальна
робота

Спеціальність – 231 Соціальна робота

Освітньо-професійна програма – «Соціальна робота»

Рік навчання: 3, Семестр: 5

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.е.н., доц. Ніпіаліді Ольга Юріївна

Контактна інформація nipialidi@ukr.net

+380989254375

Опис дисципліни

Дисципліна «Економічні основи соціального забезпечення» передбачає вивчення закономірностей економічних процесів у соціальній сфері та системі соціального забезпечення населення, вплив економічних чинників на соціальний добробут усього суспільства, окремих соціальних груп і на кожного окремого індивіда в сучасних умовах. Вона допомагає розвинути у студентів ефективні підходи при здійсненні будь-яких дій стосовно відповідних організацій соціальної сфери. Адже, сучасний стан соціального забезпечення населення в Україні та необхідність вирішення соціальних проблем актуалізують значення дисципліни в житті суспільства, її вплив на соціальний розвиток держави в цілому.

Структура курсу

Годи ни (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Загальні засади впливу економічних процесів на систему соціального забезпечення	Знати особливості економічної діяльності в системі соціального захисту, вивчити закономірності розвитку економічних відносин різних суб'єктів, принципи економіки соціального захисту, визначити типи економічної системи та її основні елементи	Поточне опитування
2/2	Тема 2. Взаємозв'язок і взаємозалежність економічної та соціальної політики держави	Вміти ідентифікувати види економічної політики держави, напрями та проблеми соціальної політики держави. встановити вплив соціально-економічного становища України на соціальну політику, визначити взаємозв'язок між економічною та соціальною політикою держави.	Поточне опитування
4/4	Тема 3. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії	Зазначити принципи формування державних соціальних стандартів, соціальних норм і нормативів, встановити прожитковий мінімум як базовий державний соціальний стандарт.	Поточне опитування
2/2	Тема 4. Матеріальний добробут населення, його структура та динаміка	Знати поняття, сутність та складові добробуту населення, провести аналіз динаміки співвідношення державних соціальних стандартів в Україні.	Поточне опитування
4/4	Тема 5. Соціально-економічний статус як чинник диференціації у соціальному захисті	Знати поняття та чинники економічного статусу, види відхилення та показники економічного статусу, встановити адресний підхід в соціальному забезпеченні.	Поточне опитування
4/4	Тема 6. Системи забезпечення соціального захисту в зарубіжних країнах	Дослідити моделі соціальної держави. піраміди соціальної відповідальності А. Керолла, знати світові моделі соціального захисту населення, охарактеризувати моделі соціального захисту в Україні	Поточне опитування
2/2	Тема 7. Сутність і особливості економічної діяльності у системі соціального захисту населення	Знати сутність та мета соціального захисту, моделі соціального захисту, місце та роль соціального страхування у системі соціального захисту населення, єдиний соціальний внесок, встановити вплив державного регулювання економіки на соціальну сферу.	Поточне опитування

4/4	Тема 8. Економічний та соціальний розвиток підприємства	Знати сутність, соціально-економічні характеристики та ознаки підприємства, дослідити проблему безробіття, переваги і недоліки приватного бізнесу, основні напрями активізації господарської активності підприємств.	
4/4	Тема 9. Фінансові основи соціального забезпечення	Розрахувати економічні нормативи регулювання фінансових відносин в соціальній сфері, встановити фінансування соціальної сфери через банківську та казначейську системи, програмно-цільове фінансування, його переваги, суперечності та проблеми.	Поточне опитування
2/2	Тема 10. Соціальна та економічна ефективність діяльності соціальних служб	Дослідити економічну ефективність діяльності соціальних служб, ефективність як міра задоволення соціально-економічних потреб людини, поняття ефективності соціальної роботи, визначити основні елементи ефективності: мета, результат, витрати, загальноприйняті норми, критерії і методи визначення ефективності соціальної роботи, соціальні нормативи як узагальнений критерій оцінки ефективності соціальної діяльності.	Поточне опитування

Літературні джерела

1. Атаманюк Р. Ф., Атаманюк Е. А. Соціальна економіка: навчальний посібник. Львів : Новий світ-2000, 2020. 203 с.
2. Арабчук Я. І. Фінансова стабільність – запорука соціальної політики (ПФУ від респекту до панахиди). Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 8. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/8_2021/33.pdf.
3. Бахновська І. П., Костюк Н. П. Аналіз законодавчого регулювання соціальної підтримки малозабезпеченим сім'ям України в умовах євроінтеграції. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 9. С. 243–245. URL: http://lsej.org.ua/9_2022/57.pdf.
4. Бережецька Т. О. Аналіз індикаторів та оцінка стану соціальної безпеки в Україні. Ефективна економіка. 2019. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/173.pdf.
5. Білик О. І. Формування системи публічного управління соціальними ризиками у світовій практиці. Інвестиції: практика та досвід. 2021. №2. С.76–81. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2021/14.pdf.
6. Білюга А. Поняття "соціальна гарантія" у контексті сучасної фінансової науки. Економіка та суспільство. 2022. №42. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1623/1560>.
7. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України : навч. посіб. 5-те вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 448 с.
8. Бондар М. Соціальне забезпечення та соціальний захист в Україні. Економіка та суспільство. 2021. № 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/916/878>.
9. Бондаренко С. М., Бугас Н. В. Соціальна політика держави як основа забезпечення

- соціального розвитку. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 2. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2021/42.pdf.
10. Борисова О. В., Знаткова О. М., Кульга О. О., Нікітіна В. В. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні : монографія. Київ : Кондор, 2019. 468 с.
11. Бражко О. В. Модернізація національної системи України соціального захисту населення в період воєнного стану. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2022. № 31. С. 31–34. URL: <http://www.pagjournal.iei.od.ua/archives/2022/31-2022/5.pdf>.
12. Бражко О. В. Особливості формування державних підходів до розвитку системи соціального захисту населення в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2022. № 27. С. 35–39. URL: <http://www.pagjournal.iei.od.ua/archives/2022/27-2022/6.pdf>.
13. Замкова Н., Гнидюк І. Механізм фінансового забезпечення соціальних гарантій населення України. Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України : зб. наук. пр. IX Міжнар. наук.-практ. конф., 14-16 верес., 2021 р. / гол. ред. Н. Л. Замкова. Вінниця, 2021. Ч. 2. С. 118–127. URL: http://10.0.2.150/docs/Zbirnyky_konferents/2021/14-16.09.21%202.pdf
14. Заяць Т. А., Краєвська Г. О. Соціальні послуги для вразливих категорій населення в територіальних громадах України. Економіка України. 2022. № 3. С. 57–74.
15. Зюзін В. О. Зарубіжний досвід фінансування соціальних програм. Ефективна економіка. 2019. № 9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2019/154.pdf
16. Соціальне забезпечення в Україні: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. А. Я. Кузнецової, З. Е. Скринник, Л. К. Семів. Львів : Університет банківської справи, 2021. 547 с.
17. Уразов А. У., Саух І. В., Вікарчук О. І. Основи економічної теорії: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 312 с.
18. Журба І.О. Економічні основи соціального забезпечення: методичні рекомендації до практичних занять. Черкаси: ЧДТУ, 2020. 21с. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/1086>
19. Колосок А М. Актуальні аспекти соціального захисту населення *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2021. № 2 (26). С. 16-23. DOI: <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2021-02-16-23>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Економічні основи соціального забезпечення» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	Модульна контрольна робота по темах 1-5	Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять	Модульна контрольна робота по темах 6-10	Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок за виконання завдання тренінгу	Оцінка за виконання написання реферату	Структура білету: 10 тестів по 2 бали – мах 20 балів; 2 теоретичних питання по 25 балів – мах 50 балів; 1 задача – мах 30 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-39	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)